



**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 22.04.2025 р. № 410 12/99-00-24-01-03-02 На № _____ від _____ 20__ р.

**Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової та
митної політики**

Державна податкова служба України на виконання звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (далі – Комітет) від 11.04.2025 № 04-32/10-2025/84656 (вх. ДПС № 341/2 від 21.04.2025) щодо висловлення позиції стосовно застосування окремих норм податкового законодавства України в межах компетенції надає відповіді на питання, порушені у зверненні Комітету.

Додаток: на 7 арк. в 1 прим.

В. о. заступника Голови

Сергій ЛИСЕЮК

Олександр Швидаков 284 18 20

К

Державна податкова служба України
410/2/99-00-24-01-03-02 від 22.04.2025



Щодо питання

Куди ФОП (платники загальної та спрощеної системи оподаткування) сплачує військовий збір «за себе» у разі зміни протягом бюджетного року місцезнаходження, пов'язаного зі зміною адміністративного району?

Відповідь:

Статтею 29 «Склад доходів Державного бюджету України» Бюджетного кодексу України (далі – Бюджетного кодексу) визначено, що військовий збір, який сплачується (перераховується) згідно з пунктом 16¹ підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України належить до доходів загального фонду Державного бюджету України (з урахуванням особливостей, визначених пунктом 1 частини другої статті 67¹ цього Кодексу).

Відповідно до пункту 8 статті 45 «Виконання Державного бюджету України за доходами» Бюджетного кодексу, у разі зміни місцезнаходження суб'єкта господарювання та його реєстрації як платника податків за новим місцезнаходженням сплата визначених податковим законодавством загальнодержавних податків і зборів, які розподіляються між державним та місцевими бюджетами, здійснюється за місцем попередньої реєстрації платника податків до закінчення поточного бюджетного періоду.

Отже, у разі зміни протягом бюджетного року місцезнаходження суб'єкта господарювання військовий збір сплачується до закінчення поточного бюджетного періоду за місцем попередньої реєстрації платника податків.

Щодо питання

Тобто слід розуміти, що застосування РРО/ПРРО у разі оплати за послуги через сервіси переказу коштів тепер залежить від того яким чином надаються послуги? Тобто якщо оплата за послугу яка здійснюється офлайн відбувається виключно через платіжний сервіс, то потрібно оформлювати фіскальний чек? Норма п. 14 ст. 9 Закону № 265 не змінювалась і мови яким чином надаються послуги вона немає, йдеться про спосіб розрахунку. В позиції ДПС знову щось змінилось?

Відповідь:

Роз'яснення від 07.04.2025 розміщене на вебпорталі ДПС за посиланням: <https://tax.gov.ua/nove-pro-podatki--novini-/886005.html> адресоване широкому колу платників податків.

За загальним правилом, відповідно до вимог Закону України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265) фіскалізації підлягають у тому числі і операції з постачання послуг.

Водночас звертаємо увагу, що сама ситуація та питання до неї вирвані із контексту публікації та не відображають її суті, оскільки речення друге абзацу четвертого публікації прямо вказує, що за умови здійснення розрахункових

операцій суб'єкти господарювання зобов'язані реєструвати продажі товарів (робіт, послуг) за допомогою РРО/ПРРО, КОРО, РК з врахуванням спеціальних норм Закону № 265.

Такою спеціальною нормою Закону № 265 є зокрема стаття 9, якою визначено випадки відповідно до яких застосування РРО/ПРРО, КОРО, РК є не обов'язковим.

Позиція ДПС щодо не обов'язковості застосування РРО / ПРРО, КОРО, РК у разі проведення розрахунків за послуги виключно за допомогою банківських систем дистанційного обслуговування та/або сервісів переказу коштів залишається незмінною.

Щодо питання

За якою формою подавати Повідомлення про прийняття на роботу працівника?

Відповідь:

Повідомлення про прийняття працівника (домашнього працівника) на роботу/укладення гіг-контракту подається до територіальних органів Державної податкової служби України за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 413 «Про порядок повідомлення Державній податковій службі та її територіальним органам про прийняття працівника (домашнього працівника) на роботу/укладення гіг-контракту або припинення трудового договору з домашнім працівником», зі змінами.

Щодо питання

За березень 2025 року ЄСВ нараховувати на його зарплату в якому розмірі: 22% чи 8,41%?

Відповідь:

Відповідно до підпункту 5 пункту 2 розділу III Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20.04.2015 № 449, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.05.2015 за № 508/26953 (зі змінами) (далі – Інструкція № 449), визначено, що для можливості застосування платником пільгової ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) необхідно підтвердити встановлення працівнику інвалідності.

Підтвердженням встановлення працівнику інвалідності є завірена копія довідки до акта огляду в медико-соціальній експертній комісії про встановлення групи інвалідності. Завірення копії довідки здійснюється безпосередньо платниками, зазначеними в абзацах третьому – п'ятому цього підпункту.

Нарахування єдиного внеску в розмірах, визначених абзацами третім – п'ятим підпункту 5 пункту 2 розділу III Інструкції № 449, здійснюється з дати

встановлення групи інвалідності (але не раніше одержання завіреної копії довідки до акта огляду в медико-соціальній експертній комісії) та закінчується датою припинення інвалідності.

Оскільки з 01 січня 2025 року в Україні запроваджено нову систему оцінювання повсякденного функціонування особи, на підставі якої експертна команда з оцінювання повсякденного функціонування особи ухвалює відповідні рішення, то положення підпункту 5 пункту 2 розділу III Інструкції № 449 щодо підтверджуючих документів поширюються, у тому числі, на Витяги з рішення експертної команди з повсякденного функціонування особи

Щодо питання

Як правильно її подати, якщо ФОП мав доходи в першому кварталі, а від сплати військового збору він звільнений? Якщо не заповнювати підрозділ 2 розділу VIII та не нараховувати ВЗ чи потрібно буде подавати в ДПС додаткові пояснення щодо такого заповнення?

Відповідь:

Згідно з абзацом першим пункту 25 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (далі – Кодекс) самозайняті особи (фізичні особи – підприємці (далі – ФОП) та особи, які провадять незалежну професійну діяльність), які мали або не мали найманих працівників, призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, під час особливого періоду, визначеного Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», на весь період їх військової служби звільняються, зокрема, від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з єдиного податку відповідно до глави 1 розділу XIV цього Кодексу, а також звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання звітності з військового збору у складі податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб або єдиного податку відповідно до пункту 16¹ цього підрозділу.

Відповідно до абзацу другого пункту 25 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу підставою для такого звільнення є заява самозайнятої особи та копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, які подаються до органу доходів і зборів за місцем податкової реєстрації самозайнятої особи протягом 10 днів після її демобілізації. Якщо демобілізована самозайнята особа перебуває на лікуванні (реабілітації) у зв'язку з виконанням обов'язків під час мобілізації, на особливий період, заява і копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, подаються протягом 10 днів після закінчення її лікування (реабілітації).

Отже, мобілізований ФОП – платник єдиного податку третьої групи на весь період його військової служби звільняється від обов'язку подання

податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця та, відповідно, нарахування і сплати єдиного податку та військового збору. При цьому Кодекс не встановлює обмеження для такого звільнення щодо отримання або не отримання таким платником доходу від здійснення господарської діяльності під час його військової служби. Одночасно, підставою для такого звільнення є заява та копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, які подаються таким ФОП до контролюючого органу після демобілізації у встановлені Кодексом терміни.

При цьому зазначаємо, що у разі подання ФОП – платником єдиного податку третьої групи податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця, в якій задекларовано отриманий у I кварталі 2025 року дохід, податкові зобов'язання з єдиного податку та військового збору визначаються у повному обсязі та підлягають сплаті у визначені Кодексом терміни. Часткове визначення податкових зобов'язань на підставі задекларованих даних про суму отриманого ФОП – платником єдиного податку третьої групи доходу (визначення податкових зобов'язань по єдиному податку та не визначення податкових зобов'язань по військовому збору) Кодексом не передбачено.

Довідково:

Згідно з пунктом 46.1 статті 46 Кодексу податкова декларація, розрахунок, звіт (далі – податкова декларація) – це документ, що подається платником податків (у тому числі відокремленим підрозділом у випадках, визначених цим Кодексом) контролюючим органам у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата грошового зобов'язання, у тому числі податкового зобов'язання або відображаються обсяги операції (операцій), доходів (прибутків), щодо яких податковим та митним законодавством передбачено звільнення платника податку від обов'язку нарахування і сплати податку і збору, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку, а також суми нарахованого єдиного внеску.

Платники єдиного податку – фізичні особи подають податкову декларацію платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця.

Пунктом 54.1 статті 54 Кодексу визначено, що крім випадків, передбачених податковим законодавством, платник податків самостійно обчислює суму податкового та/або грошового зобов'язання та/або пені, яку зазначає у податковій (митній) декларації або уточнюючому розрахунку, що подається контролюючому органу у строки, встановлені цим Кодексом. Така сума грошового зобов'язання та/або пені вважається узгодженою.

Щодо питання

Які дії має здійснити резидент в цій ситуації щоб уникнути нарахування ЗЕД-пені?

Якщо нерезидент буде ліквідований як юрособа, і нерезидент не отримає оплати за товар - чи буде нарахована ЗЕД-пеня?

Відповідь:

Відносини, які виникають у сфері здійснення валютних операцій, валютного регулювання і валютного нагляду, регулюються Конституцією України, Законом України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII «Про валюту і валютні операції» (далі – Закон № 2473), іншими законами України, а також нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Закону № 2473.

У разі встановлення Національним банком України (далі – НБУ) граничного строку розрахунків за операціями резидентів з експорту товарів грошові кошти підлягають зарахуванню на рахунки резидентів у банках України у строки, зазначені в договорах, але не пізніше строку та в обсязі, встановлених НБУ. Строк виплати заборгованості обчислюється з дня митного оформлення продукції, що експортується, а в разі експорту робіт, послуг, прав інтелектуальної власності та (або) інших немайнових прав – з дня оформлення у письмовій формі (у паперовому або електронному вигляді) акта, рахунка (інвойсу) або іншого документа, що засвідчує їх надання (частина друга статті 13 Закону № 2473).

Відповідно до пункту 21 розділу II постанови Правління НБУ від 02.01.2019 № 5 «Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті» граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 365 календарних днів.

Відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» та пункту 14² постанови НБУ від 24.02.2022 № 18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» з 05.04.2022 граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 180 календарних днів.

Водночас у частині п'ятій статті 13 Закону № 2473 визначено, що порушення резидентами строку розрахунків, встановленого згідно із цією статтею, тягне за собою нарахування пені за кожний день прострочення в розмірі 0,3 відсотка суми неоподаткованих грошових коштів за договором (вартості недопоставленого товару) у національній валюті (у разі здійснення розрахунків за зовнішньоекономічним договором (контрактом) у національній валюті) або в іноземній валюті, перерахованій у національну валюту за курсом НБУ, встановленим на день виникнення заборгованості. Загальний розмір нарахованої пені не може перевищувати суми неоподаткованих грошових коштів за договором (вартості недопоставленого товару).

Питання зупинення граничних строків розрахунків та нарахування пені визначено, зокрема, у частині сьомій статті 13 Закону № 2473, а саме: у разі прийняття до розгляду судом, міжнародним комерційним арбітражем позовної заяви резидента про стягнення з нерезидента заборгованості, що виникла внаслідок недотримання нерезидентом строку, передбаченого у зовнішньоекономічному договорі (контракті), або прийняття до провадження уповноваженим органом відповідної країни документа про стягнення такої

заборгованості з боржника-нерезидента на користь резидента в позасудовому (досудовому) примусовому порядку строк, встановлений відповідно до цієї статті, зупиняється з дня прийняття до розгляду такої заяви (прийняття до провадження відповідного документа) і пеня за порушення строку в цей період не нараховується.

У разі винесення судом, міжнародним комерційним арбітражем рішення про відмову в позові повністю або частково в частині майнових вимог або про відмову у відкритті провадження у справі чи про залишення позову без розгляду, а також у разі визнання документа про стягнення заборгованості з боржника-нерезидента таким, що не підлягає виконанню, недійсним, незаконним тощо та (або) закриття (припинення) провадження без зарахування грошових коштів на рахунки резидентів у банках України за таким документом строк, встановлений відповідно до цієї статті, поновлюється і пеня за його порушення нараховується за кожен день прострочення, включаючи період, на який цей строк було зупинено.

У разі ухвалення судом, міжнародним комерційним арбітражем рішення про задоволення позову сплаті підлягає лише пеня, нарахована до дня прийняття позовної заяви до розгляду судом, міжнародним комерційним арбітражем.

Тобто підставою для зупинення нарахування пені за порушення граничного строку здійснення розрахунків, встановленого згідно з статтею 13 Закону № 2473, за операціями резидента з експорту товарів за зовнішньоекономічним договором, є факт прийняття до розгляду судом, міжнародним комерційним арбітражем позовної заяви резидента про стягнення з нерезидента заборгованості, що виникла внаслідок недотримання нерезидентом строку, передбаченого зовнішньоекономічним договором (контрактом).

З дня прийняття до розгляду такої заяви (прийняття до провадження відповідного документа) пеня за порушення граничного строку розрахунків у цей період не нараховується.

Тобто, у Законі № 2473 не визначено підстави для зупинення відліку граничних строків розрахунків та нарахування пені за їх порушення у разі перебування нерезидента в процедурі банкрутства.

Висновки щодо наявності чи відсутності факту порушення граничних строків розрахунків за експортною операцією, а також рішення про нарахування чи не нарахування пені відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону № 2473 за порушення граничних строків розрахунків можливо зробити лише за результатами проведеної документальної перевірки суб'єкта господарської діяльності та детального вивчення умов, суттєвих обставин здійснення відповідних господарських операцій та сум заборгованості на підставі всіх первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, оформленням яких вони супроводжувались, та результатів судового розгляду.

Щодо питання

Яку суму ПДВ має право платник відобразити в декларації за березень 2025 року в рядку 20.1 суму ПДВ в погашення податкового боргу?

Відповідь:

Пунктом 200.4 статті 200 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) передбачено, що при від’ємному значенні суми, розрахованої згідно з пунктом 200.1 статті 200 ПКУ, така сума, зокрема, враховується у зменшення суми податкового боргу з податку, що виник за попередні звітні (податкові) періоди (у тому числі розстроченого або відстроченого відповідно до ПКУ) в частині, що не перевищує суму, обчислену відповідно до пунктом 200 прим. 1.3 статті 200 прим. 1 ПКУ (далі – реєстраційна сума) на момент отримання контролюючим органом податкової декларації.

У разі наявності у платника податку на дату подання ним податкової звітності з ПДВ податкового боргу з цього податку, такий платник має право зарахувати суму від’ємного значення ПДВ, сформовану за результатами такої податкової звітності, у зменшення суми податкового боргу з цього податку, що виник за попередні звітні (податкові) періоди та обліковувався в ІКП станом на перше число місяця, у якому було подано таку декларацію, в частині, що не перевищує реєстраційну суму такого платника на момент отримання контролюючим органом податкової декларації.